

Előfizetési árak:
 Egész évre 10 frt — kr.
 Félévre . 5 " — "
 Negyedévre 2 " 50 "
 Egy óra 1 " — "
 Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
 vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:

és

Kiadóhivatal:

Fő-piacz, Simonffy-ház,
 a városházával szemben.

Hirdetések a legnépszerűsége-
 keltebb árszámítás mel-
 lett vétetnek fel.

Eötvösök ultimátuma.

Budapest, augusztus 4.

Megmondtuk előre többször s ismét-
 teljük ma is, hogy a függetlenségi párt-
 ban beállt szakadás áthidalhatatlan. —
 Hasztalan minden okoskodás, hasztalan
 Kossuth kérelme és tanácsa, a bomlást
 feltartóztatni nem lehet. Mintha a végzet
 könyvébe volna megírva, hogy ennek így
 kell lennie és másként nem.

Láttuk és tudtuk, hogy az a békél-
 tető tanácskozás, a mit az anyapárt
 Kossuth tanácsára iníciált, merő formalit-
 ás, arra való csupán, hogy a nagyköz-
 zönség előtt eljátszák a békebarátok
 komédiáját. Megmondtuk, hogy a megalku-
 vásnak és egyesülésnek egyetlen egy
 módja lehetséges, ha t. i. az anyapárt
 magáévá teszi minden fentartás nélkül
 Eötvös határozott szabadelvű politikáját.
 Csalóka rezervátáknak a kilépett frak-
 czió nem ülhet fel, hiszen éppen azért
 váltak ki a pártból, mert feltétlen meg-
 hódolást kívántak a párttól, kötelező
 nyilatkozatot mindenkire nézve, hogy a
 párt minden egyes tagja az egyházpoli-
 tikai reformok kérdésén első rangú párt-
 kérdésnek tekinti s ahhoz feltétlenül
 hozzájárul.

Követelték, hogy mindazok, a kik e
 reformmozgalmakat nem helyeslik, vagy
 a kik az összhangot bizonyos kifogások
 emelésével megzavarják, ne legyenek
 tagjai a pártnak. Tudjuk, hogy a viszály
 Eris-almája az egyházpolitikai szabad-
 elvű reformok voltak s ha Eötvösök
 még ezenkívül támasztottak bizonyos kö-

veteléseket, — melyeknek radikalizmu-
 sával egyáltalán nem értünk egyet —
 ezek mind olyan kérdések, melyek in-
 kább a pártprogram körvonalait, mint
 annak tartalmát és lényegét érintették.

A tanácskozások folyama alatt
 Eötvösök ezekben a kérdésekben nem is
 támasztottak nehézségeket, de a szabad
 elvű egyházpolitikai kérdések tekintet-
 ében egy jöttát sem voltak hajlandók
 feladni határozottan megszabott állás-
 pontjukból. Saját maguk erkölcsi hitel-
 nek, politikai existenciájuknak veszé-
 lyeztetése nélkül bele nem mehettek egy
 bizonytalan, rezervátákkal körülzárt,
 mindenkinek szabad kezét engedő pak-
 tumba. Vagy-vagy. Vagy elfogadni fel-
 tétlenül ezt a félre nem magyarázható,
 határozott programot és akkor az egye-
 sülés minden utógondolat nélkül megtör-
 ténhetik — vagy nem fogadni el csak
 feltételeken, a mi egyenlő a visszautasi-
 tással s a pártszakadás szankezionála-
 sával.

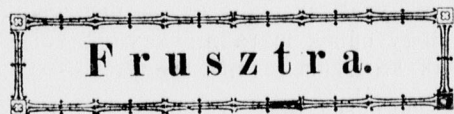
Ezt mondtuk, ezt vitattuk hetek óta
 s ebbeli nézetünkben nem csalódtunk.
 Előttünk fekszik Eötvösök nyilatkozata,
 melyet a kilépettek egyhangulag elfogad-
 tak. Az anyapárt elnökségéhez intézett
 ama levél semmi kétséget sem hagy feun
 az iránt, hogy az eddig folyt tanácsko-
 zások meddő kísérletek voltak. Ez a
 levél világosan bizonyítja, hogy a tanács-
 kozások, a békéltető kísérletek eredményre
 egyáltalán nem vezettek s nem is fog-
 pak eredményre vezetni. Kitünik belőle,
 hogy elvi kérdések, nevezetesen az egyház-
 politikai reformok tekintetében ma is ott

vannak, a hol a pártbomlás első perczé-
 ben voltak.

Eötvösök határozottan követelik, hogy
 éppen a nagy reformok terén legyen
 egységes és határozott a párt s nem
 tartják megengedhetőnek, hogy ugyanazon
 pártnak egy része egy irányban, más
 része más irányban fejtsen ki akciót.
 Egyszóval, az egyházpolitikai reformok
 támogatását elsőrangú pártkérdésnek ki-
 vánják tekinteni, mely ellen senkinek, a
 ki a pártnak tagja kíván maradni, sem
 a parlamentben, sem a sajtóban, sem a
 megyékben és kerületekben ellenakciót
 kifejtenie nem szabad. És igen helyesen
 követelik Eötvösök, hogy ez már most
 tétessék kötelezővé minden párttagra
 nézve, ne pedig akkor kerüljön szóba,
 mikor a javaslatok tárgyalás alá kerül-
 nek, mert az ellenakció éppen időköz-
 ben veszélyeztetheti az elvek diadalát.

Eötvösök konstatálják szemben az
 anyapárt kiküldötteivel, hogy „nem na-
 gyon kevés“ azoknak a száma, a kik az
 egyházpolitikai reformok kérdésében nyílt
 ellenéket képeznek. Ez igaz és éppen
 itt van a baj. Az egyesülés ezek miatt
 lehetetlen. De ha lehetséges volna, hogy
 az ugynevezett anyapárt többsége elfogadná
 Eötvös követeléseit s az egyesülés meg-
 történhetnék — a mit egyáltalán lehe-
 tetlennek tartunk — az az egyesülés —
 egészen eltekintve a személyi differen-
 cziáktól, melyek sokkal súlyosabbak, mint
 az elvi — újabb haladás szülőforrása
 lenne. Éppen ezért, egy egységes, tömör
 függetlenségi pártból többé szó sem lehet.
 Van még egy fontos nyilatkozat Eöt-

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.



A ki már a föld al tt van,
 Mit se lát és mit se hall,
 Fel nem költethető az ajkak —
 Hangos zokogásával.

Hasztalan teszel fölébe,
 Koszorut vagy lámpatényt,
 Jobb ha egy csendes imát mondsz
 Nyugalmaért s üdveért.

Hervadástól a virágot,
 Nincs erő megvédeni,
 Még ápoltan is tulélik,
 A multnak emlékei.

Fényt hinthet a mécs világa,
 A sirok közt szerte szét,
 De ott a hol ök nyagosznak
 Minden örökké sötét.

Lauka Gusztáv.

Levelezés.

V.

1893. Augusztus 5.

Nagyságos asszonyom!

Ne vegye tőlem rossz néven, ha levelé-
 semnek mintegy befejezésül, magam veszem ki
 kedves válaszából a témát, midőn a szerelem
 után a hűséget sem hagyom szó nélkül.

Mikor arról a majdnem kétségbe vont ér-
 zelemről, a szerelemről írtam, önkéntelenül is
 éreztem, hogy utána nehéz lesz fentartanom szí-
 ves érdeklődését, hiszen a szerelem a végpont,
 a melyen túl már nem bölcselkedik az ember,
 vagy ha bölcselkedik, nem érdemes vele egy
 nőnek sem szóba állni.

Engedje meg, hogy én mégis találjak va-
 lamit azon a mindent magában foglaló érzelmen
 túl is, a mihez szó fér: a hűséget. Ennek a
 létezéséhez ugyan sok esetben már annyi szó
 fér, hogy nem is érdemes beszélni róla.

Sokszor tapasztaltam, hogy ha az ember
 valami czélt tűz ki magának, nem gondol arra,
 hogy mi lesz, ha a czélt eléri. A mai modern
 ember — s talán még inkább a nő — bár-
 mennyire szerelmes legyen is, alig jut eszébe,
 hogy hű tudna-e maradni ha az a hűség már
 áldozatokkal járna, vagy — nem fizetné ki
 magát.

Ne ütközzék meg Nagyságos asszonyom
 ezen a profán kifejezésen itt e helyen, hiszen a
 szerelem majdnem mindig kifizeti magát, vagy
 pénzben, vagy másban, de a hűség nem szokott
 ezzel az előnnyel dicsekedni.

Szép az, hogy valakit annyira szeretünk,
 hozzá úgy ragaszkodunk, hogy minden más ha-
 landó, — legalább ily érzelmek dolgában —
 nem létezik ránk nézve. Csakhogy nem azért
 teremtette Isten a vágyakat, hogy ne óhajtának
 megtudni azt is, hogy mi van a más kerítésén
 belül?

Mostanában már nem megy frázis számba,
 ha szerelemről, mint betegségről beszélünk,
 mert hiszen a mely állapotnak lázai vannak és
 a diagnózisból kitünik, hogy emelkedő és apadó,
 sokszor egészen elapadó hőmérséke észlelhető,
 az csakugyan természetes lefolyású betegség;
 ennek a betegségnek pedig diétája a hűség.
 Természetes, hogy ezt a megszorítást nehéz jó
 lélekkel tűrni és megtartani.

Nem is érdemes beszélni az epedő szerel-
 mesek hűségéről. Ez olyan, mint a vegetaria-
 nus életmódja; magával hozza a zöldség-főze-
 lék és az éretlen gyümölcsök élvezetét. Csak
 ott érdemes belenézni a nagy világ háztartásá-
 ba, a hol a férj és feleség nagy ebédeket ad-
 nak a melyeken barátjaikat és barátait
 pezsgővel vendégekik, melynek ereje a vérke-
 ringésbe megy át.

vösök ultimátumában, melyet nem hagyhatunk felemlítés nélkül. Ez az a követelés, melyre nézve „félreérthetetlen nyilatkozatot“ óhajtanak, hogy a függetlenségi párt minden még elvi alapon álló párttal való mindenféle szövetkezéstől tartózkodjék. Igen helyesnek tartjuk azt. Az a párt, mely nem akar játszani az elvekkel, az nem adhatja oda magát más pártok hatalmi eszközeül. Ez a taktikázás, parlamentben és azon kívül való kaczkodás s a függetlenségi párti választóknak kikölcsönzése — a mint azt Szilágyi egy alkalommal igen találóan jellemezte — nem fér össze a párt tekintélyével, de meg van az a hátránya, hogy a választókban kételyt támaszt elvek és vezérek iránt s könnyen összevethetjük a függetlenségi párt törekvéseit más pártok egyáltalán nem homogén törekvéseivel.

Hogy ebbe Polónyiék bele nem mennek, nyilvánvaló dolog. És hogy ezek miatt sem lesz meg a kibékülés, a napnál is világosabb tény. Jó, hogy ez a nyilatkozat már most megjelent, mert így hamarabb tisztában lehet az ország az iránt, hogy kik a talmi és kik az igazi függetlenségi, kik a szabadelvű czég hívei igazán és kik csak látszatra.

— **Belföldi hírek.** (A pozsonyi hadtestparancsnokság) melynek az élén Frigyes főherceg áll, a saját iniciatívájából küldött átiratokat is magyar nyelven intézi a magyar hatóságokhoz. — (A belügyminiszter) elősmerő leiratot intézett Beöthy alispánhoz és Sal Ferencz kir. tanácsos polgármesterhez, mint a nagyváradi járványbizottságok elnökeihez. (Az országos honvédegyelet) központi bizottsága ma a vidéki egyletek előtt körlevélben okolja meg határozatát, a melylyel Szeged helyett Budapestet tette meg az országos honvédegyülés helyéül. — (Bécs és Csa) Holdy Alajost az iparbank sikkasztó könyvvezetőjét állásától felfüggesztették, mire ő revolvért vásárolt és véget vetett életének. A sikkasztás bűnyűgyében a vizsgálat tovább folyik.

Mindenről vezetnek már statisztikát; én arról szeretnék egy kis kimutatást látni, hogy több férfi vagy feleség lépi-e át a házastársi hűség elvadásztó barázdáját?!

A nyári fürdői idény épen alkalmas megfigyeléseket tenni. Ősszel gombamódra teremnek a válópörök, a melyeknek eseményeiről az első jegyzőkönyvet legtöbbször egy-egy fürdőben lehetett volna fölvenni, — ha az érzelmekről is divatban volna az adás-vevési szerződések szerkesztése. Ezeknek alig hiszem, hogy mindig úgy írják a czimeiket, hogy: örök adás-vevési szerződés.

Mikor az oltár előtt esküt teszünk le alig-alig gondolunk arra, hogy valamikor, el — messze, a Tátra rengetegei között egy anyagi teremtés fog megjelenni előttünk, a ki elfeledtetni azt, a mit abban az ünnepes pillanatban egy másik teremtésnek fogadtunk, de ez talán másik esztendőben, — Isten tudja, előbb-é, később-é egyvel — szintén elfelejtji egykevessé, hogy mit fogadott nekünk, ha egy tüzes beszédü lovag esküszik előtte élte szentségére és boldogságára, hogy nem tud élni egy — jó szava nélkül. Egy jó szót pedig, a melyet legtöbbször nem is okvetlen szükséges kimondani, ki tagadna meg akkor hogy érte olyan óriási küzdelmet vivjon egy ostromló szerelmes és — önmaga ellen?!

Őn azt hiszi bizonynyal Nagyságos Assz-

— **Külföldi hírek.** (A bolgár) soranj választásai véget érven, a pártok aránya úgy áll egymáshoz, — hogy 152 képviselőt számlál a kormánypárt, az ellenzék pedig kilencz képviselőből áll. — (A m a d r i d i) parlamentet tegnapelőtt a király és regenskirályné életével bezárták. (A z o l m ű t z i é r s e k) elleni merénylet teljesen alaptalan; az érsek a legjobb egészségnek örvend.

„Politikai szédelgés.“

— Irta: **Moldován Gergely.** —

A nagyszebeni csoportosulásra s az azon hozott határozatra gyorsan megjött a lesújtó válasz egy oly oldalról, melyet akárhogy rugnak-kapálóznak ellene az olah agitátorok, illetékesnek kell elismerniök, mert saját vérük — és nemzetségükből való az, a ki szemükbe mondja az igazat.

Moldován Gergely, a jeles publicista, a ki törhetlen buzgalommal s az ellene intézett támadások dacára az egész román agitatori haddal folyton szembeszáll a románok valódi érdekeiért, egy röpiratot irt „Politikai szédelgés“ czim alatt, melyben nagy politikai és történelmi tudással mutatja ki első sorban, hogy mily veszedelmes áramlat van keletkezében magában a román államban, másodsorban pedig, hogy mily esztelen álmokat s mily nemtelen és jogtalan fegyverekkel harcolnak a „kulturliga“ és a magyarországi román agitátorok. Nagyon-nagyon kívánnók, hogy azok a magyarországi románok, a kiket nem tett elfogultakká az u. n. kulturliga működése, gondolkoznának azok fölött az igazságok fölött, miket Moldován Gergely nyíltan és őszintén kimond.

Fölötte érdekes és aktuális e röpiratnak a nagyszebeni határozatokra vonatkozó része. Moldován pontonként veszi azokat bírálat alá s kimutatja az összefüggést a román diákság szédelgése és az u. n. szebeni komité közt. Közöljük e részletből az alábbiakat:

„Azt az ominozus“ „memorandumot“ a „Császár“-hoz“ „Bécsbe“ a ligisták pénzéből vitte fel Rácz egy csomó hivatlan, obskurus ember kíséretében. Mert akkor lépett fel a Liga Európa előtt is és dokumentálni kellett Európa előtt egy világra szóló politikai szédelgéssel a magyar állambeli románság elégtel-

szonyom, a mit a nők általában, hogy a férfinek könnyebb a hűséget megtartani, mint a nőnek, mert — hiszen a nő gyöngé és érzékeny. Mi férfiak, ha magunkról van szó, természetesen nem a nőknek adunk igazat; hanem én azt mondom, hogy ha már nehéz megőrizni azt a hűséget, mint a kincset, akkor egyuttal könnyű elveszíteni is. Szinte nem érdemes beszélni sem róla, ha már fáradságba kerül. Mintha Önöknek, Nagyságos Asszonyom tájna az ha drága kő fülbevalójuk — ragyog

Sokan azt mondják: már maga a szerelem bűn, a melyet el kel követnünk, hiszen csupán ez a boldogságunk és rendeltetésünk az életben. Hát a hűség megszegése milyen bűn, a melyet azért követ el ki-ki, mert szereti azt — legalább abban a pillanatban a kiért esküszegővé lesz?!

De melyik a nagyobb bűn, a férfi vagy feleség hűtlensége-é? Már erről a kérdésről is irt könyvet egy szociál-filozofus, a ki meg sem ütközött azon, hogy ezt a kérdést föl is lehet vetni. A férfiak természetesen a nőket tartják bűnösebbeknek, pedig — leginkább hibás az, a ki nem zárja be kapuját sem, hogy rajta a tolvajok bejöhessenek. A betöréses lopások ennél a dolgnál úgy sem jönnek tekintetbe.

Csodálatos, hogy az a házastárs, a ki mást szeret, nem igyekszik előbb menekülni a kötelektől, míg a hűtlenséget el nem követte, hi-

ségét. Ezt a politikai kalandorságot, a Ligának ezen beavatkozását belügyeinkbe helyeselte a n.-szebeni gyűlés, ezért aratott a komité a tomboló többségétől köszönetet.

A második határozat szerint a közgyűlés „az igazságszolgáltatás magasztos érdekeit“ úgy látja megvédelmezve, hogy a magyar állam ne torolja meg a közbiztonsága ellen intézett támadásokat. A közgyűlés többsége annyira demoralizált, hogy a hazafiság, a hazaszeretet és az árulás fogalmait egymástól többé megkülönböztetni nem tudja. Jogérzéke egészen megsemmisült és az igazságszolgáltatás magasztos érdekeit a bűn szánkeziouálása által látja megdicsőítve.

A hatóság az idegen államok polgárait, a Ligistákat kizárta a n.-szebeni gyűlés-terméből; azoknak tényleges beavatkozását belügyeinkbe ez által megtiltotta. Ezen „megszorító rendszabályok“ ellen tiltkozik a harmadik határozat. A n.-szebeni gyűlés többségének feltógása szerint a magyar állam köteles eltűnni a romániai diák inváziót, a szenátorok és képviselők tombolását saját földünkön, saját államunk ellen. Hallott valaki ilyen hazafisági elméletet?

És így felhatalmazza a többség a komité, ha adni csak tovább azon az uton, a melyen eddig, a Ligával karöltve járt.

Csodálatos elmebeli sötétséget árul el az ötödik pont az egyházi reformokat illetőleg, melyek a közgyűlés szerint az „állam erkölcsi alapjait rombolják szét.“ A ligisták hazájába be van hozva a polgári házasság és az állami anyakönyvvizetés, ők nem félnék, hogy azok „a román állam erkölcsi alapjait szétrombolják.“ Náluk az kitűnő valami, nálunk azonban veszedelmes. Miért? Azért, mert ezen reformok a magyar állam megerősítésére szolgálnának, a Ligának és az ő zsoldjában lévő n.-szebeni többségnek.

Legutálatosabb talán a hatodik pont. A román nép egyesülése a hazai elégtelenségemmel. Ezt a nyomorultságot nem tudjuk kelően megbélyegezni. Mit adott nekünk a tót a szeb? Mindent, a mivel bírunk, a magyarok kegyelméből és kezéből birjuk és mi szövetséget mondunk ki azokkal, a kik vérszopóink voltak, azok ellen, a kiktől minden vagyontunkat birjuk.

... A nagyszerű pontok forradalmi pontok. Rombolás minden áron. Az eszeveszettség tette, azokat papírra.

... Sehol egy vigasztaló hang, a bazzszeretetlenek, e föld göröngyéhez való ragaszkodásnak, egyetlen, legcsekélyebb nyilvánulása sehol.

Mit tömi akkor száját dr. Rácz, a komité

sz-n azután már a bűnt jóvátenni még házasság által sem lehet. Ez mutatja: mennyire csak élvezni vágnak az emberek, — nem pedig szeretni. Hogy bűnek maradni vágnék valaki, az már csak kúriózum számba megy.

A hűtlenség ott kezdődik. — a mikor a férj gondolkozni kezd azon, hogy miként szórakoztassa nejét? A maga szórakoztatásáról már ekkorra gondoskodott — csak hogy más módon.

A nő hűtlenségének a kezdetét nem tudjuk meghatározni. Lehet, hogy egy elmaradt divatos ruhánál, lehet hogy egy megrendelt szalon-toilettenél, sokszor már az — oltárnál veszi eredetét. Mindegyestire jóval előbb, sem mint ön maga is gondolná.

Hogy a hűségre milyen hatással lesz majd nálunk a polgári házasság, azt még sejtünk sem lehet. Most ezt mindenki akarja, a nélkül, hogy válni készülne, majd talán mindenki válni fog, — a nélkül, hogy akarja.

De már ez a politikába vág, a melynél pedig itt az ideje, hogy ne hajtsön Nagyságos Asszonyom tovább rám, a ki e bölcselkedésekért türelmet ezerszer köszöni és kezét háával csókolja.

Cal-mus dr.

elnöke, mindegyre a román nép lojalitásával, hű ragaszkodásával a trón és hazáért? Igen, a román nép lojalis és hű, de hol van a komitő és dr. Rác lojalitása és hűsége, a mikor külföldi sleppel, aszisztenciával akarják gyűléseiket megtartani? Mit ér nekünk a dr. Rác és a komitő lojalitása, mely kompromittál és demoralizál hazafias érzelmeinkben.

... A Nagy-Szebenben lefolyt gyűlés a legszomorubb bizonyítékot nyújtja a tekintetben hogy:

1. elvesztettük önállóságunkat;
2. vak eszközei lettünk a diákságnak, a romániai Ligának, a mely minket saját államunk ellen használ fel egy álomkép érdekében.

Fejünket elvesztettük, kilöktük lábunk alól a talajt. Ennek következményeiért nem a magyar állam, nem a magyar nemzet, hanem mi vagyunk felelősök, a kik mindezt idegen befolyásra megeselekedtük!

Dr. Bakonyi Samu és a hadsereg német átiratai.

Debreczen aug. 5.

A magyar nemzeti jogokunk általunk igen tisztelt championja Debreczenben, dr. Bakonyi Samu ur engem igen sok izben lekötöztetett. Legutóbbára az augusztus 2-iki ünnepélyen, a melyen — melleleg mondván — a „Debreczeni Ellenőr“ szerkesztője képviselte a helybeli sajtót, szives volt kocsiján kiszállítani a honvédsírkertbe és onnan vissza. Ennek a kocsinak a száma éppen 48 vala, a mit — ha a helybeli függetlenségi párt honorációirai és polgárai, néhány egyént kivéve, megjelentek volna az ünnepélyen, bizonyára érdekes véletlennek deklarálnak.

Egy izben történt, hogy ez a 48-as alkotmány nagyon közel talált érni a honvédsírkert felé vivő ut árkához és teldüléssel fenyegetett. Önkéntelen egymáshoz kaptunk akkor, Ő, a sokat emlegetett kiváló védőügyvéd, a helybeli függetlenségi párt látható vezére és én, a többnyire álnevek alatt működő, csendes kedélyű szabadelvűpárti — láthatatlan hírlapíró nap-számos.

Mind a kettőnknek igen jól esett aztán, hogy a 48-as alkotmány bizton és nyugodtan vitt bennünket tovább, kik a kocsira magunkat párt, vallás és osztály különbség nélkül bízunk reá. Egy szóval sem mondta senki sem azt, a mit a kocsikázó Szilágyi Bálint mondott volt, mikor már ott feküdt a tengeri között jó nagy sárral az arcán: „Szálljunk le a kocsiból, mert baj lesz!” — sem nem hajszoltuk a kocsit még egyszer az árok szélére: „Hátha nem dőlne ki még sem?” Ha pedig hajszoltuk volna, nem engedte volna a mindenért felelős kocsis, vélekedvén ő latinnyelvi tudás nélkül is úgy, hogy:

„Medio tutissimus ibis.“

A tréfának a magja azonban a következő:

A mig arra van kilátás, hogy a nemzet törvényhozásából kifolyó delegáció még egy év leforgása előtt is orvosolhatja a fennforgó sérelmet, addig dr. Bakonyi ur és a hasonló temperamentumu ifju szónok és ügyvéd urak kedvéért nem szabad az ultima ratiohoz folyamodni. Ultima ratio, ultimus Ratio. Az a magyar ész — igen is — opportunus, a „magyar ész“ — igen is — paktál, a „magyar ész“ keresi a veszélytelen megoldást, hogy ez által nagyobb és fontosabb érdekeket mentsen meg és megmarad ezen a téren mindaddig, a mig alkotmányában

és törvényeiben erre módot és alkalmat talál. Most ez a mód és ez az alkalom meg van ezen tulmenni könnyelműség és czélszerűtlen tulhajtás volna. A 48-as szekéren erős kéz tartja a gyeplőt s jól teszi, hogy a mig országut van előtte, nem hajtat az ároknak s a mig a törvényhozás segíthet, nem szükség municzipális forradalmat idézni fel a cs. és kir. hadsereg német nyelvű levelezése miatt sem. Bizony nem szedi többé össze egy szélsőbali szónok sem, ha a meredek szélére erőszakolt szekér egyszer — összezuzódnék!

Hanem emellett (és ezt, a bennünk jószágos n. elismert „hazafias törekvésekért“ cserébe) koncedáljuk dr. Bakonyi Samu urnak, csakugyan nem vesszük rossz néven, ha a szélsőbaloldal ifju szónokai, mint a hogy a gyermek tüdeje is tágul a sirástól, az ilyen érdekes témékön tágitják rhetorikai képességüket, hirnevüket és egyéb szükséges tulajdonságaikat. Mért ne, hiszen nekik örömet okoz, nekünk pedig nem kerül semmibe. Boldog Isten! hová lenne a szabadság, ha már az ifjak és az ügyvédek sem oltalmaznák!

Azt állítja továbbá dr. Bakonyi, hogy az egész dolog csak „reá és a polgármester urra tartozik.“ Gyönyörű felfogás biz az! Egy nyilvános gyűlésen két ember között felmerülő momentum azonban tartozik mindig egy harmadik tényezőre is, a melynek neve közvélemény. Mi is ennek szolgálatában állunk, s nekünk is van saját véleményünk. — Megmondottuk, hogy a mit a „Debreczeni Ellenőr“ szerdai számában úgy az interpellációról, mint a polgármester ur részéről várható válaszról irtunk, az egészen a saját véleményünk. Ezt pedig nem a „sorok közt“, de a sorokban mondtuk el nyíltan és világosan. — Kétségtelen, hogy annak örvendenénk legjobban, ha e véleményünk jutna érvényre a városi tanács körében is, a melynek elvégre nem feladata sem törvényeket csinálni a delegáció helyett, sem pedig forradalmakat inszczenálni a municzipális pohár vizekben „ad majorem Samu el gloria m!“ Hogy pedig mit értett legylen városunk polgármestere, tanácsa, és közgyűlése a hazafias kötelesség teljesítése alatt, ennek interpretációja sem lehet a dr. Bakonyi Samu ur kizárólagos privilegiuma, valamint nem képez állami monopoliumot a spanyol viasz és rimaszombati csutorgyártása sem.

Ne tessék folyton magas c. t. énekelni, holott elegendő most egy kis zümmögő kard is. Ha pedig majd személyesen találkozunk dr. Bakonyi urral, akkor egy kifejezésére, arra, a melyben bennünket „prókátori (!) csürés csavarással“ vádol, ezt a szóbeli választ fogjuk adni:

— „Ugyan, ugyan édes Samukám, te vádolsz prókatori csürés-csavarással! — A vagy nem vezéred néked Eötvös Károly és Polonyi Géza? Felelj tenekünk erre, a kik vagyunk a te barátaid a „Debreczeni Ellenőr“-nél!“

(g)

Gróf Vay Dániel.

1820—1893.

(G. I.) Nem ismertem embert, ki nemesebben, bölcsebben viselte volna a sors rettenetes csapásait s balvégzetének kérlelhetlen bekövetkezését, mint az a tiszteletreméltó aggastyán, kinek koporsója felett hullatjuk ma az őszinte gyász könnyeit. — Tegnap még birtuk szeretetét, élvezük kedélyének szinarany humorát s gazdagodtunk emlékezéseinek gazdag kincstárából, társaságát mindenkor vágytuk és kerestük, ma pedig szeliden nyugvó halott, kinek örökre lezárt ajkán derengő mosoly szól hozzánk: „Én már tudom, hogy az élet sem miség és hogy a boldogság ott található fel, a hová én elköltöttem!“

Edes jó öregünk, atyai hű barátunk te, hát mégis megtudtál szomorítani? Haláldoddal szomoríthattál meg csupán, mert életeddel örömeinkre váltál és tanulságunkra! Tanultunk tőled és a mire megtanítottál, az a nemes a bölcs lemondás, az elkerülhetetlenben való szelid megnyugvás nehéz tudománya volt, Bár eltanulhattuk volna tőled!

Gróf Vay Dániel ifju korában fényes pályát áldozott fel, mert többre becsülte a szeretetet annál, mit a jövő ígért: hirt, dicsőséget, hatalmat. A világ elítéleteit megvetette s elvont e helyett boldog embernek s a mit inkább választott, a szeretet az övé volt mind haláláig. Valjon nyújtott volna-e a közpálya oly háborítlan, oly soha nem szűnő örömeket, a minőket szeretetéből meríthetett s a minőkbe keserűség és csalódás nem vegyült soha?

Jöttek később sulyos, igen sulyos megpróbáltatások, a melyek alatt gyöngye szívek megtörnek, erőtlén lelkek meghasonlanak! Gr. Vay Dániel, kinek bölcsőjét fejedelmi fény környezte, a ki hasonlója volt e haza legelőbbkelőinek, s volt dús gazdag, hatalmas nagy ur, ő emelt fővel lépett az emberek közé akkor is, amikor mindezt elveszítette! A nagyok fényes barátsága helyett megelégedett egyszerű szívek vonzalmával, tudta megbecsülni azokat az apró örömeket, melyeket csak is a szegény ember ösmer, megtartotta gazdag humorát s a tudomány vigasza sietett segítségére, ha néha mégis borongó fellegetek kellett elüznie.

Ezért volt ő nagy, ezért bölcs és nemes, öntudatlanul is nagy példával járva mindnyájunk előtt. Bizonyára nem élt az hijába, a kitől ily magasztos bölcseséget lehetett eltanulni!

Oly szeliden, oly mosolygó derűvel fekszik koporsójában s elköltözött, jószágos szelleme nem szünik meg hozzánk szólani:

— Nem vesztettem én semmit, nem csalódtam, nem szenvedtem én soha és most — boldog vagyok!

Gróf Vay Dániel életrajzi adatait, a mennyiben most összeállíthatjuk, a következőkben adjuk: 1820-ban született s fia volt gróf Vay Ábrahám valódi belső titkos tanácsosnak, a leghatalmasabb, a legdusabb magyar főurak egyikének. 1839-ben, Sárospatakon fejezte be jogi tanulmányait s a nagytehetségű ifju ezután csakhamar a közpályára lépett. Nőül vette az ország egyik legünnepeltebb, kellem és szellem tekintetében egyaránt kiváló főrangú hölgyét, báró Sennyei Amáliát, az immár gyászba borult özvegyet. A negyvenes évek elején mint Korpóna szab. kir. város képviselője jelent meg a pozsonyi országgyűlé-

sen s ott fiatalsága dacára csabhamar egyik nagy reményévé vált a hazának. Kossuth Lajoshoz csatlakozott s az országgyűlésen mint lángszavú szónok, a „Pesti Hírlap“ hasábjain mint ragyogó irányu publicista tűnt fel s mindenki meg volt arról győződve, hogy genialitása és képzettsége vezérszerepre hívja.

Az önzést nem ismerő, önfeláldozó szíve nyilatkozott meg akkor, a midőn a nyilvános pályával egyszerre és csaknem mindenkorra szakított s a magánéletbe vonult vissza. A nemzet legjobbainak őszinte sajnálata követte e lépését s e jobbak becsülését és szeretetét bizonyára magával hozta és nem vesztette el soha.

Azután is tevékeny életet folytatott. Volt egy időben Szabolcs vármegye főispánja s élénk részt vett a társadalmi élet mozgalmában. Sokat írt és olvasott; 1888-ban jelent meg önálló műve, a „Debreczeni Ellenor“ nyomdájában Magyarországtörténet, a mely több kötetre terjedő terjedelmes munka minden sorát lángoló hazaszeretet és őszinte lelkesedés hatja át. Sokat dolgozott a helyi lapokban is, a mely művekben, éppen mint ősmertes pohárköszönőiben, mindig volt ügyes pointe s irányu előnyösen emlékeztetett a negyvenes évek klasszikusaira.

Gróf Vay Dániel fivérei közül életben vannak gróf Vay Ádám és Mihály, Fivére volt gróf Vay László, József főherceg egykori hadsegéde, ugy szintén József, a tüneményes lovas. Életben van két leánya, az egyik Posztóczky Istvánné, nógrádmegyei előkelő föld-birtokos neje, a másik Jeszenszky unő. Fiai Abrahám, Boszniában hivatalnok és Dezső grófok.

Életének bezáró szakát az elhunyt gróf Debreczenben élte, a hol tisztelet és szeretet környezte. Gróf Teleki Sándor ezredes, a genialis író benső barátja volt, kinek elhunyt mély fájdalomt okozott Vay Dánielnek. Leggyakoribb érintkezése volt Kiss Sándor 48/49-iki alezreddel, Piliy Lajos nagybirtokossal, Papp György vendéglőssel és még többekkel régi barátjai közül.

*

Gróf Vay Dániel tegnap este 1/2 10 óraker hunyt el egész váratlanul. Este még vidáman társalgott Piliy Lászlóval. Nem érzett semmi fájdalmat, sőt vidám tréfás hangulatban volt. — Este 8 óraker lefeküdt s ekkor lett hirtelen rosszul. Hü cselédjét hívta segítségül, de már későn, mert néhány nehéz sóhaj után — kiszendetett. Az előhívott dr. Szalai Béla orvos már csak a bekövetkezett halált konstatálhatta, a melyet szívszélhűdés idézett elő. — Arcán halálküzdelem nyomai nem látszanak, vonásai alig vesztettek valamit szokott kifejezésükből. Olyan halála volt, a minőt rég kívánt magának s gyakran emlegette, hogy így, szenvedések nélkül, hirtelen kíván meghalni.

A gyászbeszéd bekövetkezte után azonnal Papp Györgyért siettek, ki a szükséges intézkedéseket megtette s még aznap az elhunyt Gyöngyösön lakó nejének, Berkeszen lakó fivérének, gróf Vay Ádámnak, vejének Posztóczky Ivánnak és rokonának, Fogtűy János urnak küldött sürgönyöket.

Addig is, míg a család nem rendelkezik a temetésről, Piliy Lajos és Papp György urak intézkedtek a ravatal felállításáról s tudatták a gyászbeszéd Dicsőfy József ref. lelkészszel, miután az elhunyt által kirejzött óhaj volt, hogy, ő beszéljen a sirja felett.

A mostani dispoziciók szerint holnap d. u. 4 óraker temetik a gyászos háztól s a Kossuth-utcai temetőben helyezik örök nyugalomra. A temetést a „Kegelet“ intézet rendezi.

Lapunk zártáig Gyöngyösről báró Glau-

bicz a gróf unokája jelentette érkezését sürgönyileg.

A Lemes gróf elhunytá iránt általános az érdeklődés, számosan látogatnak el az elhunytak a Kossuth- és Kandia-utca szögletén a Tóth Lajos-féle házban birtoklására s temetésén is bizonyára nyilatkozni fog a széles körökben ősmert, szeretett és tisztelt főúr halála felett érzett gyász és részvét.

*

Gróf Vay Dániel kedvenc helye volt a „Kispipa“ vendéglő. A helyiség előtt levő kertben tréfalgatott, adomázgatott estenként s neki telt benne legnagyobb öröme, ha valaki megtréfálta.

A színészetnek nagy kedvelője volt s kivált Jászai Mari, Tiszainé Ellinger Hona, Halmainé és Nagy Ibolyka voltak kedvencei. Udvarlójuknak mondta magát, de a tréfa mellett sok elszívni való dolgot is hallottak tőle kedvenc színészei. A férfiak közül Zilahy Gyulát szerette legjobban.

Egy-egy öreg pióczerrel vagy talyigással, egyszerű pórasszonyokkal is el-el tréfálkozott s a mint mankóján végig bicegett az utcákon, mindenki számára volt egy-egy nyájas szava.

Sok jó ízű tréfa és pompás adoma marad fel gróf Vay Dániel után, a melyekre lesz alkalmunk visszatérni. Most csupán a bennünket is fájdalmasan érintő gyász érzése foglal el s tollunk képtelen e vidám részletek visszaadására.

Aludja békén a siri álom érdemlett örök nyugalomát!

Helyi hírek.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 óraker, csak esetleg hétfőn később.

A királyi táblán hivatalos órák a segéd és kezdő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartanak. — Az írtató, kiadó hivatal és az írtatók a felelős felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

Múzeum a kollégiumban nyitva van vasárnapon d. e. 10—12-ig.

A m. kir. meteorologiai intézet időjelzése a debreczeni távirat hivatalánál augusztus 5-én: meleg, derült.

Séta hangverseny a Margit-fürdőben, minden vasárnap d. u. Rendezi a katonai zenekar.

Térzene minden szerdán este 1/2 6 óraker a Nagyerdőn.

Augusztus 7—15. Országos vásár.

Augusztus 13. Állatorvosok gyűlése d. u. 6 óraker a városházán.

Aug. 27. A függetlenségi párt nyári táncszivigalma a Margit-fürdőben.

Szeptember 4. A kereskedő ifjak dalestélye a Margit-fürdőben.

Október 2—10. Országos vásár.

— Orvos-rendőri intézkedések a vásár idejére. Debrecen város közegészségügyi viszonyai ez időszert egészen megnyugtatók s Szahmárról is azt írják, hogy ott már öt nap óta nem fordult elő koleragyanus eset. Mindazonáltal a városi tanács tekintettel a hétfőn kezdődő s 10 napig tartó országos vásár előreláthatólag rendkívül élénk forgalmára, amelynek jelentékeny része észak-keleti Magyarországból és Galiczia felől özönlik Debreczenbe — óvatosságból szükségesnek látta a már eddig tett rendszabályokon kívül a vásár tartamára még újabb szigorú óvintézkedések elrendelését. E czélból gyűlt össze ma d. e. 11 óraker rendkivüli ülésre a tanács gróf Dégenfeld József főispán elnöklete alatt a következő fontosabb intézkedéseket hozta, amelyek főként a netalán előforduló s nem várt gyanus esetekkel szemben nyújtandó gyors segítség-adásra és ezen esetek szigorú elkülönítésére vonatkoznak: 1., Folyó hó 7-dikétől 15-ig a vasuti állomásonál a Szatmár és Nyiregyháza felől érkező vonatokat egy e czélból alkalmazott orvos várja,

aki az utközben gyanus betegség esetét utasokat azonnal megvizsgálja az első orvosi segítségét megadja és elkülönítéséről intézkedik; 2., a vásár ideje alatt a járványkórházban 2 ápoló és 1 betegszállító fogat állandóan készenlében áll; — hordkosarak is kéznél lesznek; — 3., a kerületi orvosok amugy is elfoglalva lévén, az orvosi rendőri felügyeletnek a vásártéren való végzésére ideiglenesen külön hatósági orvos lesz alkalmazva. — 4. szállodákban, vendéglőkben szállóhelyeken a fertőtlenítést fokozottabb mértékben kell eszközölni; — 5., a vendéglői, kávéházi zárórának nagyvásárok alkalmával szokott meghosszabbítására ezuttal kivételesen rendőr főkapitányi engedély szükséges; — 6., gyümölcs és élelmi szerek csakis az engedélyezett helyeken árusíthatók; — dinnyét egyáltalában nem szabad árulni. — Ez intézkedések végrehajtásával Boczkó Sámuel r. főkapitányt és Körner Adolf tanácsnokot bizta meg a tanács.

— Isteni tiszteletek. Holnap, vasárnap az isteni tiszteleteket végzik a nagytemplomban dr. Dicsőfi József lelkész, a kistemplomban Némethy Lajos lelkész, az új templomban K. Tóth Kálmán, az íspótyban Mind-szenty Imre. — A Szt.-Anna utcai róm. kath. templomban holnap vasárnap reggel 7 óraker kis mise, tartja Makucz Ernő káplán, 9 óraker nagy mise, mely alatt Sauer Alajos pálfalvai plebánus czelebrial: utánna szent beszéd, tartja Makucz Ernő káplán; a 11 órai csend s misét Frohner Béla budapesti hitoktató végzi. D. u. 3 óraker litánia.

— Ki mit lel — azé? Így gondolkozott két mike-pércsi asszony, akik nem régen egydoboz értékes holmit találtak az országuton s testvériesen megosztzkodtak a talált tárgyakon. Az eset így történt: Tóth István debreczeni építészmnőrnök a mult hó közepe táján jelentést tett a rendőrségnél, hogy testvére, Széle György tépei lelkész neje hazafelé menet M.-Pércs Sándor között elveszített a kocsiról egy vászon katulyát, melyben körülbelül 200 frt értékű ékszerek ezüst kanalak, evészkö-lök s több apró, a női toillethez szükséges tárgyak voltak. A tárgyakat két asszony leltemeg, a kik Gábor Nándor bodóházi tanján voltak alkalmazásban. Az egyik Kiss Julianna, a kocsis felesége, a másik Bálint Imréné, Urbanyik Erzsébet napszámosnő volt. Az asszonyok a Bodóháza felé vezető uton leültek az árokba s szépen megosztzkodtak a skatulya tartalmán. Kiss Juliannának jutott 6 drb ezüst kanál 4 drb. csemege kés, egy arany karperecz 2 melltű, egy zsebkés és egyéb apróság. Bálint Imréné szintén kapott 6 ezüst kanalat s a többi tárgy körülbelül megfelelt az előbbieket értékének, Bálintné itt Debreczenben adott tul néhány darabon, mint Kiss Julianna a mult hó 19-én véletlenül egyenesen Tépe re a tiszteletes urhoz vitte a neki jutott osztalékot, azon czélból, hogy neki eladja. Széle György lelkész azonnal ráismert a tárgyra s kérdőre vonta az asszonyt, ki töredelmesen bevallott mindent. A rendőrség a másik asszonyt is kihallgatván, a tárgyak nagyobb része már megkerült. A vizsgálat folyamata alatt a vétkek szabad lábon hagytak.

— Meglopott rendőrbiztos. Nagy bátorsága lehetett annak a leányzónak, ki hogy szomjuságát eloltsa, senki más, mint Szász rendőrbiztos vizes kannáira vetett ügyet s azokat elkezelve, a zsihogóban azonnal értékesítette. Ámde nem is azért biztos — Szász biztos, hogy a tolvajt azonnal fölön ne csipje. Sikerült is neki rövid nyomozás után kézre keríteni a tolvajt egy notórius leány személyében, akinek neve már többször fordult meg a „fekete könyvben.“

— A Mária-pócsi bucsuk betöltve. A Bereg és Szatmár megyékben szörványosan előforduló kholera esetek miatt Szabolcs megye al-

ispánja az aug. 15. és 27-én artatni szokott Mária-pócsi bucsukat betiltotta. Erről azzal értesíti Debreczen város közönségét hogy a bucsusokat és bucsujáratokat, ha mégis elindulnának, a vármegye határáról vissza fogja utasítani.

— **Halálozás.** Polgár özv. Szücs Mihályné Balogh Juliánna tegnap délelőtt életének 65-ik évében elhunyt. Földi részei holnap délután 3 órakor fognak előbb mester-kar-utcai 3661. sz. saját házuknál, majd az ev. ref. nagytemplomban tartandó gyászszertartás után a hatvan-utcai temetőben örök nyugalomra letétni.

— **Sétahangverseny.** A Margit fürdő vendéglőjének dísztermében holnap d. u. is tartatik sétahangverseny a cs. kir. 39. gyalogezred zenekarának közreműködése mellett. Czapek karmester ez alkalommal is változatos, csinos műsort állított össze.

— **A hyppodrom fő érdekelttségét** most a birkozások képezik. Aktivitásba lépett a közösmert Orvos Gyurka is, ki Bodnár Ferencz helyben lakó kovács legénnyel mérte össze erejét. A küzdelem eredménytelen maradt.

— **Angolok, oroszok, szerbek Debreczenben.** Nemzetközi élvezetekben van most része Debreczen városának. A Wéber-féle orpheumban ma lép fel a Dick-csoport, a legelőkelőbb etablissementokból ösmert telivér szerecsenek, kik angolul énekelnek és amerikai izü bohóságokat mutatnak be. — Főllépnek ugyanott a Josofszky fivérek, orosz duettisták, a „Budapest“ sör-csarnok udvar-helyiségében pedig holnap kezdik meg ének- és zene-előadásukat a mitroviczi tamburások. A „Koronában“ új bűvész produkál érdekes mutatványokat.

x **Uj üzlet.** A főtérén, Nagy Amália régi hirneves üzete helyén egy új áruház nyílt meg, melynek élén Heiman és Halmágyi állanak, kik e téren szerzett gazdag tapasztalataikkal garanturozzák üzletük tökéletességét a mai kor kívánalmainak megfelelőleg.

x **Klein Izidor** lapunk mai számában foglalt hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

Közgazdaság.

Gresham életbiztosító társulat.

Nem szorul ma már vitásra azon megdönthetetlen elv, hogy a biztosítási ügy elsőrangú fontosságú in ézmény a közgazdaság keretében. Csak meg légedésünkre szolgálhat tehát, midőn azt látjuk, hogy hazánkban nemcsak a belföldi tőkére támaszkodó biztosító társaságok helyzete szilárdul meg, hanem kiterjesztik működésüket hazánk lakosaira azon hatalmas tőkékkel rendelkező nagy biztosító vállalatok is melyek ugyszólván már az egész világ igényeinek megfelelő és azt kielégíteni képes szervezettel bírnak.

Ezek közt első helyet foglal el a „Gresham“ életbiztosító társaság, mely Londonban székel, de működési köre az egész föld és többek közt Magyarországon is oly kiterjedt üzletet folytat, mint az idegen biztosító társaságok talán egyike sem. A társaság népsz-rűségét kizárólag üzleti működésének reális irányával és azon törekvésével szerezte meg, melynél fogva üzleti szabályzatait folytonosan tökéletesíti. Negyvennégy éve áll fenn a Gresham életbiztosító társaság és üzleti jelentései tanuskodnak arról, hogy minden évben létesített valamely korszerű újítást, mely a biztosító feleknek nagyobb és nagyobb mérvű előnyöket nyújt, annyira, hogy ma már a világ összes életbiztosító intézetei közt a Gresham a szervezet tekintetében mintaintézetnek tekintendő és a szakemberek által tényleg ilyenek van elismerve.

Előttünk fekszenek a Gresham folyó évi május 30-ikán Londonban megtartott 44 dik közgyűlése által jóváhagyott zárszámadásai, valamint azon újabb üzletsabályzatok, melyek a társulat jelenlegi működésének szervezetét feltűntetik. Azon számos előnyök közül, melyeket a Gresham az öt igénybe vevő feleknek nyújt, ezuttal csak a legutolsó évben életbeléptetett újabb intézkedésekre kívánunk utalni. Ilyen, hogy a halál esetére biztosított összeg, ha a biztosítás 13 hónapig érvényben állott, minden

esetben, tehát öngyilkosság, párbaj vagy bírói ítélet következtében történt elhalálozás esetében is feltétlenül kifizettetik. A Gresham ez intézkedését, azon klauzulával, hogy a biztosításnak már legalább 13 hó óta fenn kell állani, nemcsak helyesnek, de egyenes emberbaráti törekvésnek tekintjük, mert eltekintve attól, hogy az öngyilkosság eszméjét senki sem — érleli 13 hónapig senki sem készül ugyanannyi ideig a halálos kimenetelű párbajra, így halálsetek által sújtott, leggyakrabban nyomorba jutott család helyzetén segíteni valóban emberbaráti tény. A mai korban, midőn a nemzetközi érintkezés akkora dimenziókat ölt, hasznos intézkedés az is, hogy minden biztosítottnak joga van béke idejében Európa, Palesztina, Madeira, a Kanári-szigetek, Ausztrália, Uj-Seeland, Afrika (a torró égövön kívül) és Amerika bármely részében utazni és tartózkodni, anélkül, hogy ezért külön díjat kellene fizetnie, kivételt csak a tengerészek, tengeri és szárazföldi katonák képezvén. Végül jelentékenyen megrövidítette a társaság az elismert követelések kifizetésének határidejét is, mely eddig három hónapban volt megállapítva, ezentul azonban a kifizetés azon naptól számított egy hó múlva eszközöztetik, midőn a követelés alapját képező összes okmányok az igazgató-tanács birtokába jutnak.

Az előtünk tekvő mérlegek és egyéb kimutatásokra áttérve, mindenekelőtt kiemejük, hogy a Gresham 5.012,206 l. vagyonnal bír, mely magas összegben a társaság házainak értéke 701,475 font sterlinggel, vasuti és más kötelezvényeinek értéke pedig 2,447,674 font sterlinggel szerep l. Biztosítási és kiházasítási díjbevételei az 1892 év folyamán a visszabiztosítási díjak levonásával 712,613 l-ra ugrott és a biztosítások és kiházasítások alapállománya az év végén 3.790.947 font sterlingre emelkedett. — Az általános mérleg e néhány tétele fogalmat nyújt a társaság üzleti tevékenységének rendkívüli kiterjedtségéről.

A magyarországi működést feltűntető adatok a következőkben foglalhatók össze. A Gresham Magyarországon lévő cselekvő vagyonát képezik: pénztári készlet 53.327 frt, a magyar leszámítoló és pénzváltóbanknál elhelyezett összeg 52.809 frt, értékpapírok 3.987.213 frt, kölcsönök kötvényekre 1.054.277 frt, a társaság budapesti házainak értéke 848.102 forint adósk 863.545 frt, ingóságok 4500 frt, összes vagyon Magyarországon 6.863.778 frt. Ezzel szemben passzívaként szerepelnek: a biztosítási alap 190.950 frt, díjtartalékalap 6.214.468 forint, tartalék-alap 315.914 frt, hitelezők követelése 26.393 frt. Bevett a társaság Magyarországon az 1892 év folyamán halál esetre szóló biztosítások díja fejében 716.875 frt, vegyes és kiházasítási díjak fejében 1.159.884 frt, kötvény-illetékek fejében 14.191 forintot, kamatjövedelme volt 220.527 frt, árfolyam nyeresége 70.196 frt. Ezenben kifizetett: haláleset után 402.436 frtot, kiházasítási biztosítások után 59.000 frtot, visszavásárolt kötvényekéért 114.193 frtot, s elért 116.049 frt tiszta nyereséget.

E számok világosan beszélnek és azt tanúsítják, hogy a biztosító felek érdekeit szem elől nem tévesztő, a korral fejlődő biztosító társaságok idegen származású daczára Magyarországon is jelentékeny sikereket képesek elérni, de egyszersmind bizonyítják azt is, hogy midőn a közvélemény Magyarországon a Gresham biztosító társaságot felkarolta, helyes impulzus szerint járt el, mert Magyarországon hét millió forint értékű vagyont gyümölcsöztető vállalatot meghonosítani és minél inkább idekötni, első sorban nekünk válik előnyünkre.

* **A nyíregyházi heti állatvásárok** mindaddig nem fognak megtartatni, a míg az ott fellépett száj- és körömfájás miatt a város háára zár alá lesz helyezve.

* **Lépfene Hajdu-Bagoson.** Hajdu-Bagosról értesítették a debreczeni mezőrendőr-kapitányságot, hogy az ottani szarvasmarha állományban járványszerű eg fellépett a lépfene. Ennek következtében a hatóság beszüntette Hajdu-Bagoson a hctívásárokat s elrendelte hogy a közlekedés a kizségeen keresztül a mai naptól fogva csakis lóval eszközölhető.

Érték tőzsde.

(A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság“ közlése 1893. aug. 4-én.)

Allamadósság:

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	115.70	116.—
„ vasuti beruházási kötvény 4 1/2%	—	—	126.—	127.—
„ koronajárdék 4%	—	—	94.50	95.—
„ regále váltásági kötvény 4 1/2%	—	—	100.25	100.75
Osztrák aranyjárdék 4%	—	—	118.75	119.25
Egységes állam kötvény 4 2/3%	—	—	96.75	97.25
Tisza-szegedi 4%-os nyeresémsorsjegy	—	—	142.—	143.—

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	—	419.25	420.25
Osztrák hitelrészvény	—	—	337.80	338.—
Magyar ipar- és kereskedelmi bank részv.	—	—	115.—	115.50

Sorsjegyek:

Magyar jelzálogbank 4%-os sorsjegy	—	—	128.75	129.75
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	—	—	115.—	116.—
Magyar vöröskereszt sorsjegy	—	—	12.75	13.25
Osztrák „ „ „	—	—	19.25	19.75
Olasz „ „ „	—	—	—	—
Bazilika sorsjegy	—	—	9.—	9.40
J6-sziv „	—	—	3.—	3.30

Pénznumok:

Cs. és kir. arany	—	—	5.80	5.90
20 márkás arany	—	—	12.22	12.26
20 frankos arany (Napoleon d'or)	—	—	9.86	9.90
Sovereigns	—	—	12.47	12.52

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.

Augusztus hó 3. Hízott sertés árak:
I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronkint 400 klgon felüli sulyban) 42—43 krig. Öreg közép (páronkint) 300—400 kilogramm sulyban 42—42.5 krig. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli sulyban) —45 krig. Fialat közép (páronkint 251—320 kilogramm sulyban 44.5—45. krig. — Fialat könnyű (páronkint 250 klg. terjedő sulyban) 45—45.5 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klg. felüli sulyban) 42 1/2—43.5 krig. — Közép (páronkint 220—280 klg. sulyban) 43—44 krig. Könnyű (páronkint 220 klg. terjedő sulyban) 42.5—43.5 krig.

Kézírás felismerése.

A Vásonkeőy-féle per alkalmából újból bebizonnyult, mily gyenge lábón áll az u. n. irásszakértők tudománya. Nem lesz tehát érdektelen egy eljárás ismertetése, miként lehet a kézírás hitelességét biztosítani és a hamisításnak elejét venni, a mikor nincs is többé szükség irásszakértőkre.

Az eljárás a mily egyszerű, épp oly régi és praktikus. Kínában ugyanis, a hol nem minden ember ért az irás mesterségéhez, mi különben nálunk is előfordul, már régóta szokásban van, hogy a névalírás helyett a jobb kéz hüvelykujjának párnáját bekenik tussal vagy tintával és reányomják a papírosra, melyen a hüvelykujj párnáján látható finom vonalak lenyomódnak, akár csak a bélyegző betűi.

Az eljárás oly egyszerű, hogy még azok is, kik irni tudnak, ha sietős a dolguk és nagy urak, irnokokkal iratják le hosszú nevüket és még hosszabb czimüket, ők meg csak melléje nyomják bekenet ujjukat. Okiratok hitelesítésére is használják ezt az eljárást. Ezt a kéz-, vagy jobban mondva ujjnyomást azután nem is lehet letagadni, miként a névalírás. Biztosabb is, mint szá: tanu bizonyítás, mert azoknak aláírását is lehet hamisítani és a tanuk is hamisak lehetnek. Az uj párnán látható vonalak ugyanis minden embernél más és más rajzot képeznek és ez nem változik idővel sem, miként a kézírás és készakarva sem változtatható meg. Nem is akad két ember, kinél teljesen egyforma volna, miért is nem lehet hamisítani az ilyen új lenyomatot, mert ahhoz először ismerni kellene az illető egyén ujjnyomását, másodsor meg elő kellene keríteni olyan embert, kinek ugyanolyan ujjja van.

Az okirathamisításnak és a névalírás letagadásának e szerint elejét lehetne venni, ha az aláíró oda nyomja az aláírás mellé ujját is. A végrendelet hamisítást azonban még ez sem akadályozhatná meg, mert a furtangos örökség-hajhászok oda nyomhatják a halott ujját is.

Még megjegyezhetjük, hogy a néger ujjnyomását a fehérbőrűtől már első tekintetre meg lehet különböztetni, mert az ujjpárnán látható örvény a négernél körkörös, a fehérbőrűnél pedig kacsaalaku vagy csigaszerű vonalakból áll. Talán hasznát is vehetik ennek a megkülönböztetésnek a Kongó partján.

Végül megemlítjük még, hogy ezt az eljárást már Európában is használják, bár más czélból. Párisban és Berlinben ugyanennek segélyével ismerik fel a visszaeső bűnösöket, kik hogy büntetlen előéletűnek vallbassák magukat, és így enyhébb büntetést kapjanak, álnevveltek fel és arcukat megmáskították, úgy, hogy arczkép nyomán alig vagy egyáltalában fel sem ismerhetők. A berlini monbiti fegyházban már több esetben sikerült is az ilyen leleplezés. Párisban is igen jónak bizonyult ez a módszer. Talán a mi rendőrségünk is hasznát vehetné.

Lakadalmi dráma.

(Falusi történet.)

Irta: **Somodí József.**

(Folyt. és vége.)

10

— Mit gondolsz? A sirba csak nem temethetünk elevenen?

„...Csendesen... csendesen... Mindjárt ébred... Már mosolyog... Elvégezte bűnbánó imáját... Nézzétek, hogy ragyog az ég!... Az isten szent kegyelme sugárzik benne... Megbocsátotta bűnét... Oh én szívem gyönyörűsége: ébredj, nyisd meg hát ajakad!... Imé esküszöm, hogy még a sirban is szeretni foglak... Hallod-e?...

— Jól van, jól. Csak hagyd itt a halottat, — mondja omló könnyek közt az anya.

„...Hogy ne szeretnélek?... Menjünk hát az isten szent házába... Nyitva a szentegyház ajtaja, nyitva szívem is... Alszol?... Nem felelsz?... Csak aludjál; megvárom, míg fölébresz... Aztán...

— No csak azt várd.

„...Mit tudsz te Julis?... Menj innen... Nem a tied az ő szive... Oh hányszor mondta, hogy nincs a világnak olyan lánya, a kit úgy szeretne, mint engem... Te Julis mégis itt vagy?... Meghalt... Nem felelhet... Oh pedig hányszor felleléssel, édes csókkal a vén fűz mellett, a nyári éjszakákon; s még inkább az utolsó találkozáson... Miért is láttam volna többször?...

S mintha a boldogtalannak egy pillanatra csillapult volna iszonyu fájdalommal összekötött örülési rohama: szeliden, elmélázva, s mintegy a messze távolban, a csillagok fölött keresve kedvesét, mélyen felsohajtott:

„...Mily igazán szeretett! A csillag ragyogott fölötte, a fűszál meghajolt előtte: ha jött... Megölelt, szívére zárt... Nem láttam többé... Miért is?... Közel az esküvő... Épen ma van... Anyám kényszerít... Hiába! Nem pénz, szív kell nekem... Hát portéka az én szívem?...

A szerencsétlen leány most hirtelen elhallgatott. Elmélázva, szemit a nászseregen (a kiknek nagyrésze — a völégénnyel együtt — már régen eltávozott) körülhordozva, s merően az égre tekintve, csendesen csaknem suttogva szólt:

„...Milyen szépen ragyogott fölöttünk a kkor a csillag!... Én láttam az angyalokat is örülni, mosolyogni hű szerelmünk fölött, szívünk boldogságán... S most?!... A halált szeretted... Oh jobb az élet!... Jöjj hát ölelő karjaim közé!... Jöjj!...

— Éva, Éva! Hiszen a halott nem szerethet.

„...Nem hallottátok?... Ő mondta: „Nincs a világnak olyan lánya, a kivel én felcserélhetlek!... Most is szeret... Mit beszéltek hát? Csillagos ég!... Könyörülj rajtam!... Ur isten, itt fetrengek előttem a porban... Csak add vissza... oh add vissza az én szívem szép szerelmét!... Küld alá csoda tévő szent angyalaidat, s mint Lázárt támaszd fel a halálból!... Csak egyszer... Oh csak egyszer hadd mondja még, hogy szeret... hogy...“

— Édes keresztleányom! — csitítja a szerencsétlent az egyik násznagy — majd imádkozunk érte. Hiszen a halotté úgy sem lehetsz többé.

„...Imádkozzál te a csillagok fölött én érettem hogy el ne kárhozzék az én lelkem... Mert nélküled, oh én szerelmem, kárhozat immár az én életem.“

S mintha egy pillanatra visszatért volna emlékezete, látszólag nyugodtan szólt:

„...Azt mondjátok, hogy nem lehetek a halotté?...“

S fejéről menyasszonyi koszoruját letéve, a legmélyebb örülési rohammal kiáltott:

„...Ne... Ne!... Vidd hát — ha életben völegényi koszorut nem adhattam... Vidd szerelmem zálogául, halotti sirba... menyasszonyi koszorúmat... Ne... Ne!... ide teszem a szíved mellé, a mely úgy szeretett.“

S ismét Miskára borulva sirt... zokogott, érthetetlen szavakat kiabált... haját répte... ruháját szakgatta...

— Éva, Éva! — Az isten áldjon meg hagyd itt a halottat!

„...Ha...lot...tat?! — kérdi égre meresztve szeméit Éva. Ha...lot...tat?! Hát Miska meghalt?... Hah!... Hát én akkor miért élek?! Temessetek vele egy sirba... egy sirba... Ide fekszem mellé... Ha az életben nem lehettem az övé: a sir... a sir nadd boruljon reám... Miskám... szerelmem... angyalom...“

— Éva, Éva! Ne szégyenítsd anyád ősz fejét.

„...Ur isten! — sikolt öjögve, kezeit tördelve, vérben forgó szemekkel s a halott mellé felugorva — miért késel villámaiddal?! Nap ne süss... virág ne nyíj többé!... Legyen a föld sötétség... kárhozat... Legyen az anyák méhe örökké meddő!... Férfi ne keressen... leány ne találjon soha szerető szívet!... Isten... Ég... Föld... emberek... Átok... Átok reátok.“

*

Harminez éve mult, hogy Dubaj Miskát eltemették. De egy megvénült egészen összeesett agg nő, mindennap meglátogatja mégis az ő sirját. Órákig ül rajta. Semmitéle vihar, hőses, avagy zápor ki nem mozdítja őt helyéből. Sőt a nyári éjszakákon sokszor a reggel is ott találja. Mindig beszél valamit a sirdombon, de senki sem érti. Majd a siron végig tekiüdve, susog le a halotthoz, s hívja... szólítja. Aztán a virágokat — füvekkel, gazzal keverve — a sirdombokról mind letépi, összegyűjti, s a juhászlegény sirjára hinti. Hiába pörölnék e miatt vele, rá se hallgat.

Hanem a faluban egyik komaasszony a másíknak szánakozva mondogatja: „szegény Bende Éva megörült!“

Apró-cseprő.

* **Itélet után.**

Biró: Van még valami hozzátűnő valója?

Vádlott: Tíz évi fegyház! Es még hozzá tegyek? Inkább elvennék belőle valamit!

* **Közoktatás.**

A tya: Mit csinál az iskolában, Pistike?

Pistike: Várok, míg csemetnek.

*

Mindenható-ság van a szakál mögött.

Moliére.

*

Mindenki küzd: A szegény, a mikor a kommunizmust követeli, a gazdag aki elítéli, az igyekező fej, a megcsontosodott arisztokrata, a pap, a katona, a republikánus, a konstitucionalista, a monarcha; mind jogokban vannak, mert létkérdésükről van szó. Arról van szó hogy ki győzött. A küzdelem örök.

Rob Byr.

A mit az emberek sorsuknak neveznek az többnyire nem egyéb mint saját ostoba cselekedeteik.

Sopenhauer.

*

* **Az első csók.** Nem arról az individuális „első csók“-ról van szó, mely minden ember, érzelmi életében „korszakot“ alkot, hanem általában az „ős csókról“. Lambroso olasz fiziológus és anthropológus vette kritikai górcső alá és a csók minden poetikus varázsát tönkre akarja tenni. Az érzelmek virágától a zseniális tudós minden szellemi zománcot elrabol. Kutatásainak eredménye a következő: A száj — melyről szerelmesek mézet vélnék szívni az ő — nézete szerint eredetileg anyagsági szerv vagyis segédeszköz, melylyel a természet az anyának a gyermekek ápolását és főtartását könnyíté meg. Csak lassanként veszté el az ajk czélszerűségi jellegét és erotikus szervvé — ez a tudományos terminologia — fejlődött. (Szép, hogy nem mondja: „hanyatlott!“) Lambroso fölfevéseinek támogatása végett arra utal hogy a vadaknál, sőt a félcivilizált népeknél is a csók, mint szerelem szimboluma és heroldja teljesen ismeretlen. A madarak a csőrükkel s némely emlős állatok, sőt egyes vad népek anyái is szájukkal etették kic inysiket. Lambroso azt hiszi, hogy idővel ebből származott a csókolódzás. Bizonyos, hogy a csók előbb materia is aktus volt, mielőtt erotikussá lett volna. Mondjanak azonban tudósok akármit a csókról, nem fog az addig kimeenni a divatból, míg édes eperajkak és pörge nagy tronzborz bajusok lesznek a világon, mert csak önkéntelenül egymáshoz vonzódnak.

* **Több képből egy fotográfia.** Bowditch bosztoni tá ar arra a merész gondolatra jött, hogy több ember vonásait fényképileg egyesítve, az absztrakt „typus“-t szemléltetővé tegye. Iskolás fiúk, katonák, örültek képével tett kísérleteket, majd Washington és Nagy Sándor különböző képeiből vonta ki az „extractum“-okat s az eredményt Camera obscura segítségével villamos fényénél projeciálta. Az egyes felvételeknél természetesen a különböző alakok és képek teljesen egyenlő világítás, egyenlő fejtartás s a nagyság szem előtt tartásával egyesítették az új fénykép azoban még így is nagyon homályos, habár az eredmény meglepő s élettelen hideg típusnak sem lehet mondani. Ha a merész kísérlet tökélyesül, ethnográfok és anthropológok, de még inkább a lélekbuvárok és arczképfestők nagy segit éget fognak általa nyerni, mert az absztrakció nehez s igen gyakran egészen egyéni munkáját részben megkönyviti. A tudós fényképező legalább így hiszi.

Számrejtvény.

— **Oláh Györgytől.** —

- 6 7 8. A juhok közt ilyen is van.
1 9 5. Ki mondja ezt; „Holtomiglan?“
3 4 1 2. E nélkül nincs meg sok ember.
6 7 8 9 10. Ki már kapott, kedve ment el.
1 2 3. Templomokban föllelheted.
3 4 5. Szépre festi a képedet.
10 9 6. Mindig hátra felé megyen.
1 7 5. Megtalálod minden helyen.
9 10 7 6. Ne ugorj ott, a hol nincsen.
1 9 3 2. Azt mondják rá földi isten.
1—10. Gyöngye versek, irkák, firkák
Szeretni ezt sohse bírták.

(Megfejtők neveit **jövő szombaton** közöljük s köztük érdekes olvasmányt sorsolunk ki.)

*

Utolsó talányunk megfejtését („Tisza“) helyesen megfejtették: Kecskés Borbála, Sós Zsuzsika, Cserépy Ödönne, Rosenfeld Emilia, B.M. (Budapest.) Weisz Etelka, Párdányi Imre, T. Ellinger Ilona, (M.Sziget) báró Dittfurtné (Hőgyész.) Feketéné, N.N., Fehér Ottó, Hönsch Samu (Mateóc.) Bányai Dezső, „Dondukoff Korzakoff herceg“, Bréd János (Tübingen.)

Heykáll Berta, Forgács Gyula, Debreczeni István, Sz. Szirmai Jusztina, Grün Teréz, Tóth Juliska, Hanke Adámné (Buzinka), Péter Olga, Nagy József (Nagy-Károly), Tolnai Odön és Akos, Duriáni Bella, Polonyi Andor, Kun Adorján, Hellingner család, Arkai Ottó, Nyulassy Kázmér és családja (Budapest), Dózsa Oszkár, Radon Gizella, Kovács Ilonka, Rosenfeld Lajos, Telki Eszti, Sipos Zsuzsika, Huber Jolánka, Váradi Terike, Blum Ida (nyertes), Szutor Eszti, Antalovics Ilona, Tóth Armin, ifj. Heykáll Ede, Pongor István, Kiss Szerén.

Kiadó és laptulajdonos :
 „Csokonai” nyomda és kiadó r.-t.
 Felelős szerkesztő :
Vértesi Arnold.

6463 sz.
 1893.

HIRDETÉS.

A f. 1893. évi augusztus hó 13-án megtartandó országos lóvásáron a város törzs méneséből 8 darab kiselejtezett ló (közte 5 darab anya kanca) a **f. évi Augusztus hó 14-én** megtartandó marha vásáron pedig a gazdasági törzsgulyából 12 darab számfeletti tehén fog árverésen eladatni.

Az árverés a ló — illetve a marha vásártéren mindenkor reggel 9 órakor veendi kezdetét.

Az eladandó lovak és tehenek származását és korát kitüntető kimutatások a városgazdai hivatalnál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők,

Debreczen, 1893. Augusztus 3.

A városi tanács.

Egy tanuló, vagy gyakornok vegyes kereskedésében

felvétetik.

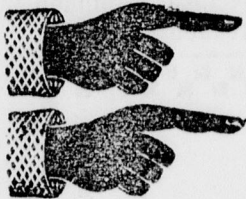
FÁBRY KÁROLY,
 Rozsnyó,
 (Gömör megye.)

BÉCS, Alapítva 1845-ben. **DEBRECZEN,**
 Mariahilferstrasse 35. Főtér 1829. sz. a
 a m. kir. posta átellenében

KITÜNTETVE TÖBB VILAGKIÁLLÍTÁSON.

NEUMANN M.

bécsi férfi-fiu- és gyermek ruha nagykereskedő és gyáros
 ajánlja a nyári idényre becses figyelembevételre a következőket



férfi öltönyök	8	frt 50 krtól 30 frtig,
fiu öltönyök	6	" — " 20 "
gyermek öltönyök	3	" — " 15 "
férfi felöltők	9	" — " 30 "
fiu felöltők	7	" — " 15 "
gyermek felöltők	5	" — " 12 "

A t. szülők figyelmébe ajánlom gazdagon felszerelt raktáram gyermek-öltönyökben, mely csak tartós szövetekből jól elkészített különlegességeket tartalmaz.

A legolcsóbb szabott ár mindegyik darabon számokban meg van jelölve, tehát minden t. vevő a kellemetlen alkudozásoktól meg van kimélve s így természetesen biztosítva van arról, hogy az általa vásárolt ruhákért csak oly árt fizetett, mely annak minőségével egyenértékű.



Mivel üzletemet ezentul vasárnap d. e. 10 órakor zárni fogom, e végett a vásárló közönség érdekéből az üzletet szombaton este 11 óráig nyitva tartom.

Mérték utáni megrendelések pontosan teljesítettek.

Pénz kölcsön.

Földbirtokokra tőketörlesztéses kölcsön eszközölteik készpénzben, az érték 3/4 részeig 40 félévi 4 1/2 %-os tőke- és kamat törlesztéssel együtt, esetleg azonfelül is másodhelyen való bekebelezés mellett tőketörlesztés nélkül 6%, esetleg 7%-kal házakra.

Szentesi Német István,
 Budapest, IV. Hal-tér 5. szám.

Női ruhaszövetek, Gyapju Voile-ok.

Mosó-Voile-ok, Batist, Zephir, Atlas-satin,

Vásznak, kész fehérneműek,

Szőnyegek, függönyök,

ÁGY és ASZTALTERITŐK.

Paplanok, matrácok.

SZABÓ LAJOS FIAI cégénél.

Világhírű
a
„LES DERNIÈRES CARTOUCHES ÉS LOHENGRIN“
féle szivarkapapír
Braunstein frères gyárából, Párizsban

65 Boulevard Exelmans 65.

A Braunstein frères cég csakis Gassicourtban (S. és O.) franciaországban létező saját papírgyárának készítményét hozza forgalomba.

Ezen egyszerű a legújabb elveken alapuló berendezett telep készítményei a papírpár diadalának tekinthetők.

A szivarkapapír és szivarkahüvely elárúsítására szánt gyáriraktár helysége

Bécsben, I. Schottenring 25. sz. a.

Az általunk a „Les dernières Cartouches“féle papírból készített valódi francia szivarkapapír, valamint valódi francia szivarkahüvely, melynél minden papírtok a „Braunstein Frères“ céget viseli, s minden rinbergi nagykereskedésben, valamint minden magyar kir. dohánytőzsdében kaphatók.

Megrendéseknél kérjük a vastagságot és szélességet milliméterekben megnevezni.

Ajánlunk saját gyártmányu

géphajtó-szijakat

és

continue-szijaoskákat

angol módszer szerint teljesen kicsereze

és legjobban

— nyújtott, ragasztott —

és

varrott, szinbörökből.

S midőn legolcsóbb és legszilárdabb kiszolgálást biztosítunk, felkérjük a t. gyáros és iparüző urakat, szükséglet esetén megbízásunkkal hozzánk fordulni.

Gmeiner és Scherg
bőr- és hajtószij-gyár
Brassóban.

Iroda és raktár: Belváros, Kolostor-utca 35. sz. a.

A VÁSÁRTÉREN.

Csak néhány napig látható.



SCHERER

muzeuma.

Rendkívüli

nagy kiállítás

mechanikai, történelmi

életnagyságu viaszalakokban a leghiresebb

mesterektől.



Ujdonság. Épen most érkezett Angolországból.

I. Szakasz.

az oroszlan menyasszony.

II. Szakasz.

XIII. Leó pápa az arany trónszéken áldást osztva.

(Mechánikai mű Jung műterméből Londonban.)

Judit Holofernes fejével, mechanikai mű.

Ó tamoret, mechanikai mű Kaulbach után mintázva

Zeiler tanártól.

Rudolf trónörökös, szül. Luxemburgban 1859. aug.

21., nősült 1881. május 10. Stefánia főherceg-

nővel II. Leopold Belga király leányával, meghalt 1889. Jannár 31. Mayerlingben Baden köz-

lében.

Egy mechanikai műdarab: az anyai szeretet.

Egy páduai leány a szegény oszlopon, a spanyol

inquisitiónból.

Miss Lola az ezüst golyó lejtőn balantirozva.

Koch tanár a mellbeteg elleni gyógyszer fel-

találója.

Kossuth Lajos a legújabb fölvetel szerint.

A muzeum reggel 9 órától este 10 óráig van nyitva. Belépti díj nappal valamint

este fényes kivilágításnál 15 krajczár.

Mint hogy ezen tanulságos s tudományos kiállítás a legújabbat és megtekintésre méltót nyújt és nagy utazásom alatt bel- és külföldön a legnagyobb megelégedésben részesültem, reményilem, hogy a n. é. közönséget itt is kielégíthetem. A. n. é. közönség becsese látogatását kérve, vagyok

tisztellel **SCHERER KÁROLY**, muzeum-tulajdonos.

Haláleset miatt indítatva éreztem magamat, hogy

NŐI DIVAT ÁRU ÜZLETEMET

saját házamhoz, Kádas-utca

1840. sz. a.

a mai napon áthelyezem.

Midőn ezt a n. é. közönség szives tudomására hozom, nem mulaszthatom el ezen alkalomból hálás köszönetet kifejezni az eddig irányomban tanúsított bizalom és pártfogásért és kérem engem továbbra is szives jóakarattal támogatni, annál is inkább, mivel most az árukkal is olcsóbban szolgálhatok, a mennyiben a drága házbértől meg vagyok kímelve.

Továbbra is mindent úgy, mint eddig készítek, nevezetesen női és gyermek kalapokat, fejdíszeket és átalakításokat, menyasszonyi és alkalmi élő csokrokat és koszorukat.

Tisztelettel

Nagy Amália

divatárusnő.

SARG Glycerin
különlegességek

Sarg F. A. feltalálása és bevezetése óta ő felsége a királyné és a legmagasabb udvari körök tagjai, ugymint sok idegen uralkodó által használva. Ajánlva **Baron Liebig, Hebra, Zeissl, Scherzer** udvari tanácsos tanárok stb. **Thomes** bécsi, **Meister** gothai udvari fogorvosok által. **Glycerin szappan** papírban, szelenczékben, deszkákban és dobozokban. — **Méz Glycerin szappan** cartonban. — **Folyadék Glycerin szappan** üvegesében. — **Toilette carbol glycerin szappan.** — **Ezucayptus glycerin szappan.** — **Gycobastol** (hajnövesztő szer.) **Chinin glycerin kenőcs.** — **Glycerin crème.** — **Toilette glycerin stb. stb.**

KALODONT orvosrendőrileg megvizsgál t **FOG-CREME.**

F A Sarg's Sohn et. Co. cs. k. udvari szállító.

Kapható helyben a gyógyszerészeknél és illatárusoknál.

Eladó

Nagy-Péterfia legelején,
a 815-dik számú ház,

a Máté utfélen

az ondód legelején lévő

10 hold házután való földjével,

vagy a nélkül.

Értekezhetni, és az egység is megköthető, a bent lakó tulajdonos, vagy meghatalmazott **Szabó József** városi főszámvevő urral.

Telefon hálózat!

Telefon hálózat!

Mezőgazdák figyelmébe!**Szesz és pálinka félek**

italmérés adótól mentesen való beszerzésére bátor vagyok a bekövetkezett

munkaidő akalmávala nagyérdemű mezőgazdák b. figyelmét engedélyezett **szesz-nagykereskedésemre** felhívni.100 literen felüli mennyiségű szeszt, vagy pálinkát a lehető legjutányosabb árban számítom és kérem felvilágosítás czéljából *N.-Csapó-utca 305. sz. a.* létező szesz-nagykereskedésben személyesen, avagy telefon utján hozzám fordulni.

100 literen alóli mennyiség a nagybani árak arányában befizetetten is beszerezhetőek

N.-Csapó-utca 331. sz. a. létező kimérésében.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve vagyok kiváló tisztelettel

Klein Izidor

szesz-, pálinka- és égetett szesz-ital nagykereskedő.

Iroda: **Nagy-Csapó-utca 305. sz.****Egyedüli és segély**

elvezett vagy elgyengült férfienél (Impotencia) az új cs. és kir. szabályozott készülékkel. Észre nem vehető, külsőleg, jótállás mellett ártalmatlan, kellemes az ingerlést kizáró gyógymód.

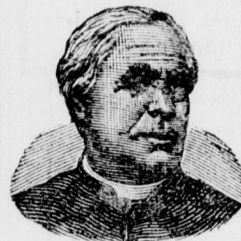
Hirneves tanárok elismerő okiratai és legmelegebb orvosi ajánlatok.

Teljesen felgyógyultak hálaíratainak ezrei érdek nélkül ajánlják használatát. Postai szétküldés és csomagolás titoktartó. Tartalom és szállító ki nem vehető.

Dr. Carl Altmann

Wien, VII. Mariahilferstrasse Nr. 70.

Röpiratok kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.



Nélkülözhetlen minden háztartásban

Kathreiner-féle Kneipp maláta-kávétől

bakkávétől

Ez azon utólérhetetlen előnyt nyújtja, hogy az ártalmas élvezeti vagy itéletlen vagy pötlékekkel vegyített bakkávétől elszoktatja és a mellett egy

jobb ízű, egészségesebb és táplálóbb kávét készíthetni

— Utólérhetlen mint pötlék bakkávétől.

Nagyon ajánlatos asszonyoknak, gyermekek és betegeknek. Utánzatoktól óvakodjunk.

Kapható: **Gerőbi Fülöp, Főlegyházi János****Parti Ferencz és Tóth Sándornál.** 1/2 kiló

ára 25 kr.

Üzletmegnyitási jelentés.

Van szerencsénk a n. é. közönséget mély tisztelettel értesíteni, hogy helyben

FŐPIACZ, CZÉGÉLY-HÁZ

(Nagy Amália volt helyisége)

a jelenkor legfokozottabb igényeinek megfelelő, dusan felszerelt

női és gyermek felöltők**ÁRÚHÁZAT**

nyitottunk, hol mindenkor

legújabb szabás szerint, divatos és csakis legjobb minőségű szövetekből készült árúk

jutányosan kaphatók.

Hogy a n. é. közönség minden megrövidítéstől mentve legyen, minden ruhadarab — alku kizárásával — csak

szabott áron**lesz eladva.** — A n. é. közönség jóakaratu pártfogását kérve, főtörekvésünket odairányítjuk, hogy minden tekintetben teljes megelégedését és nagybecsű bizalmát részünkre állandóan biztosítsuk.

Együttal bátrak vagyunk a mélyen tisztelt közönséget üzletünk megtekintésére meghívni.

Mély tisztelettel

HEIMAN és HALMÁGYI.

A világ első sörbélyege.
Valódi pilseni sör,
 Eredeti
 müncheni sör-malátát
 küld üvegekben a cs. és k. eng. sör-
 nagykereskedés
Strassnick y B.
 WIEN Oberdöbling.

30 év óta udv. istállóknak, valamint katona
 és polgári nagyobb istállóknak is használatban
 nagyobb erőfeszítések előtt és után erősíté-
 sül továbbá ficzomodások, rándulások, az inak
 merevsége s más ily alkalmaknál, képesíti a lovat
 kiváló teljesítményekre idomításnál.



Kwizda-féle Restitutionsfluid
 Kapható
 Ausztr. Magyar-
 ország gyógyszer-
 raiban és drogistaí
 Fő-letét: Kwizda Ferencz Ján
 osztrák cs. és k. és román kir. udv. a ál-
 lító ker. gyógyszer. Koernburgban, Bécs me

Tessék a fönnebbi védjegyre ügyelni, s a
 vételnél határozottan kifejezni:
KVIZDA-féle Restitutionsfluid. I/b



Férfi Chiffon ingek,
 a hírneves **Schrolli-féle Chiffonból,**
 1 frt. 90, 2 frt. 20. 2 frt. 60.

Gallérok, kézelők, nyakkendők,
Harisnyák, Keztyük,
Női Blousok,
 Kész mosó gyermek ruhácskák,
Brassói posztók,
Szabó Lajos fiai
 czégnél.



Az összes orvosi tudományok tudora
Dr. Borbély Imre
 speciális fogorvos

lakását f. hó 1-től
 a **RANUNKE L-féle háztól** a
HAJDU GYULA-féle házba

(Piacz és Csapó utca sarkán, szembe a
 Bika-szállóval) I. emelet tette át.
 Kapu bejárat a csapó utcáról.

Rendel: d. e. 8-12-ig.
 d. n. 2-5-ig.

Van szeplője?

Óhajt-e Ön gyöngéd, fehér, bársonypuha
 arczsint? akkor használja a

Bergmann lilimtej-szappant
 (két bányász védjeggyel).

Bergmann & Comp Drezdából. á db 45 kr.
 kapható Dr. Rothschneck V. Emil gyógy-
 szertárában.

Biztos Jövedelem

ajánkozik tiszteletes egyéneknek sors-
 jegyeknek részletfizetésre való előru-
 tása által egy budapesti elsőrangú
 bankintézet számlájára. Ajánlatok az
 ügynökség átvétele végett **J. D. 12**
 címén **Danneberg J. hirdetési irodájába,**
 Budapest, V., Deák Ferencz utca 14. sz.
 címzendők.

Elismert

legtisztább
 alkalikus



Asztali-

és

gyógy-víz

orvosi tekintélyek tapasztalata szerint kiváló
 gyógyhatással bír köhögés és rekedtségnél, tüdő-,
 gyomor- és hólyaghurutnál

Borral vegyítve felséges ital.

Kapható Debreczenben: Csanak József, Geréby Fülöp, Rickl József Zelmos
 stb. fűszerkereskedőknél. Magyarországi főraktár: Bauer Lajos és Testvére
 Budapest, Arany-János-utca 9. sz.

Leonhardi-féle tenták

a legjobbak.

Csakis valódi a feltalálótól
LEONHARDI ÁGOST, BODENBACH A. D. ELBE.

Ezen véd-

jeggyel

csász. kir. osztr.

magy. kir. szab.

36089. szám.

48274. szám.

Író-tenták:

Anthracen-tenta kék-fekete
 Legf. könyvtenta kék-fekete
 Alizarin-tenta, zöld-kék-fek.
 Gallus-tenta) korom-
 Világposta-tenta) fekete

Legjobb folyó tinta a könyvvezetéshez;
 határtalan tartósság okmányok számára.
 Szabadalmazott eljárásom szerint készítve.

Másoló tenták:

Atracen-másoló)
 Alizarin író és másoló)
 Encre violette noire communicative)
 Violette kettős-másoló)
 Fekete világposta másoló)
 Non plus ultra-másoló 4-6 másolatot ad.

Kitűnően másolódnak; egyszersmind könyvelésre
 is ajánlatosak.
 Egyetlen tenták keresk. levelezésre,
 melyekről hónapok muiva tiszta má-
 solatok készíthetők.
 Fontos bankoknak, biztosítóintéze-
 teknek és tengerentuli levelezésre.

Színes tenták, autografia-tenták, hektograph tenták, folyékony-tus mérnök-
 nek és rajzolóknak, tinta-porok és kivonatok, bélyegző-festék, másoló fes-
 ték, legszebb írógép festékek; fehéremű jegyzés festék, folyékony enyv-
 és gummi, balenyv, fényenyv, Eau de Labarraque tinta foltok eltávolítására
 papírról és fehéreműről.
 Pecsétviaszok stb. stb. A bel- és külföldi legtöbb írószekereskedésben kaphatók.